مشکلات بیمه‌ای خود را به ما بگویید

یکی از دغدغه‌ها و مشکلات سازمان‌های بیمه‌ای، نداشتن آگاهی یا اطلاعات ناکافی کسانی است که از خدمات این سازمان‌ها استفاده می‌کنند. استفاده از مشاوره کارشناسان بهترین راه برای رفع این مشکل و صرفه‌جویی در هزینه و وقت است. «پرسش» جایی است که شما می‌توانید سوالات مرتبط با بیمه، حقوق و مقررات کار ، همچنین مشکلاتی که احیانا در جریان مراجعه به شعب تامین اجتماعی با آن رو به‌رو شده‌اید را با مشاوران هفته‌نامه آتیه‌نو در میان بگذارید و پاسخ آن را در همین صفحه بخوانید.

پرسش
آنچه می‌خواهید از بیمه و کار بدانید
یکشنبه ● ۱۵ مهر ۱۳۹۷ ● شماره صد و هفتاد و دو
ATIYEHNO

پاسخ به چند پرسش متنوع بیمه‌ای

چرا مشمولان بیمه رانندگان، مقرری بیکاری نمی‌گیرند؟

محمد حاجی بابایی
● کارشناس تامین اجتماعی ●

تاکنون در این صفحه اغلب به‌صورت موضوعی به مسائل بیمه‌ای می‌پرداختیم و در هر شماره راجع به یک موضوع خاص بحث می‌شد. در این شماره با توجه به تنوع موضوعات و سوالات بیمه‌ای در تامین اجتماعی، به تعدادی از سوالات مختلف بیمه‌شدگان در زمینه‌های گوناگون بیمه‌ای پاسخ داده می‌شود.

■ آیا بیمه‌شده‌ای که پس از انجام مدتی از خدمت سربازی (مثلا ۶ ماه) معاف شده و هم‌اکنون به جای کارت پایان خدمت، کارت معافیت دارد، می‌تواند برای احتساب سوابق سربازی انجام‌شده خود در تامین اجتماعی اقدام کند؟

بله. در این‌گونه موارد پس از ارائه درخواست توسط بیمه‌شده در آخرین شعبه تامین اجتماعی بیمه‌پردازی خود، در صورت دارابودن شرایط (داشتن حداقل دو سال سابقه پرداخت حق‌بیمه و بیمه‌بودن در زمان تقاضا) از سوی شعبه بیمه‌پردازی فرد با سازمان وظیفه عمومی ناجا یا آخرین یگان خدمتی بیمه‌شده (حسب مورد) برای اعلام تاریخ‌های شروع و پایان و مدت خدمت نظام وظیفه بیمه‌شده مورد نظر مکاتبه می‌شود و پس از وصول پاسخ، نسبت به احتساب سوابق سربازی وی برابر مقررات اقدام خواهد شد.

■ آیا بیمه‌شده‌ای که درخواست خود را برای شرکت در کمیسیون پزشکی ازکارافتادگی به شعبه مربوطه ارائه کرده و متعاقب آن، پرونده و مدارک پزشکی وی به کمیسیون مذکور ارسال شده، می‌تواند قبل از صدور رای کمیسیون، اقدام به ارائه استراحت پزشکی برای استفاده از غرامت دستمزد ایام بیماری نیز کند؟

خیر. از آنجا که بر اساس ماده ۷۰ قانون تامین اجتماعی، یکی از شرایط اصلی معرفی بیمه‌شدگان به کمیسیون پزشکی این است که فرد توسط پزشک معالج، غیرقابل علاج تشخیص داده شود. از طرفی استراحت پزشکی در جایی است که بیمه‌شده به طور موقت نتواند اشتغال به کار داشته باشد و پس از طی مدت استراحت پزشکی بهبود یافته و مجددا مشغول به کار شود، بنابراین پذیرش استراحت پزشکی هم‌زمان با معرفی بیمه‌شده به کمیسیون پزشکی مطابق با توضیح فوق امکان‌پذیر نیست. اما در کمیسیون‌های پزشکی در صورت عدم ازکارافتادگی فرد، پزشکان حاضر در کمیسیون مذکور می‌توانند با توجه به وضعیت بیمه‌شده در آرای کمیسیون توصیه به ادامه درمان با استراحت پزشکی برای مدتی کنند.

■ بیمه‌شدگان راننده (رانندگان درون و برون‌شهری) ازچه نوع حمایت‌ها و مزایایی در تامین اجتماعی برخوردار می‌شوند؟

تمامی رانندگان بیمه‌پرداز درون‌شهری و بین‌شهری (برون‌شهری) در تامین اجتماعی ضمن دریافت دفترچه بیمه درمانی برای خود و تمامی افراد تحت‌تکفلشان از پرداخت فرانشیز در مراکز ملکی سازمان همانند بیمه‌شدگان اجباری معاف بوده و با توجه به اینکه فاقد رابطه مزدبگیری با مرجع معرفی‌کننده (سازمان حمل‌ونقل و پایانه‌های باربری و مسافربری) هستند، مشمول بیمه بیکاری نمی‌شوند (۳درصد مبنای کسر حق‌بیمه را نیز پرداخت نمی‌کنند) همچنین از تمامی حمایت‌های مقرر در ماده ۳ قانون تامین اجتماعی، شامل غرامت دستمزد ایام بیماری و بارداری، هزینه پروتز و اروتز، کمک‌هزینه ازدواج و کفن‌ودفن و نیز از انواع مستمری ازکارافتادگی، بازنشستگی و بازماندگان حسب مورد با رعایت مقررات مربوطه برخوردار خواهند شد.

■ آیا بیمه‌شدگان تامین اجتماعی یا سایر صندوق‌های بیمه و بازنشستگی می‌توانند بدون تغییر وضعیت استخدامی و در ضمن اشتغال در محل کار خود، صندوق بیمه و بازنشستگی خود را تغییر دهند؟

خیر. تغییر صندوق بازنشستگی بدون «تغییر وضعیت استخدامی» (مثلا تبدیل وضع استخدامی از پیمانی به رسمی یا انتقال به دستگاه دیگری) بر اساس برنامه ششم توسعه از ۱۳۹۶/۱/۱ امکان‌پذیر نیست.

■ چرا در برگه پرداخت بیمه‌های خاص (اختیاری و مشاغل آزاد) مبلغ درج شده به‌صورت علی‌الحساب است؟

با توجه به اینکه در بیمه مشاغل آزاد، نرخ سرانه درمان ماهانه برای هر دفترچه معمولا در اواسط هر سال تعیین و ابلاغ می‌شود، بنابراین حق سرانه درمان هر سال تا ابلاغ میزان سرانه درمان جدید با نرخ سال قبل دریافت شده و مبالغ حق‌بیمه در برگه پرداخت‌ها نیز به‌صورت علی‌الحساب درج می‌شود. ضمن آنکه در مواردی نیز بیمه‌شدگان اختیاری یا مشاغل آزاد در اواخر سال برای تامین اعتبار دفترچه‌های درمانی خود در سال بعد، برگه پرداخت چند ماه از سال بعد را با نرخ سال جاری دریافت می‌کنند که به این علت نیز مبالغ درج شده در روی برگه پرداخت بیمه‌های آنان به‌صورت علی‌الحساب درج می‌شود. اما در اوایل هر سال برای پرداختی‌های بیمه‌های اختیاری و مشاغل آزاد سال گذشته، گردش حساب بدهی، گرفته شده و مابه‌التفاوت متعلقه محاسبه و دریافت خواهد شد.

پذیرش استراحت پزشکی هم‌زمان با معرفی بیمه‌شده به کمیسیون پزشکی نیست.

■ آیا بیمه‌شده‌ای که از لحاظ سنی حائز شرایط بازنشستگی است (بیمه‌شده مرد ۶۰ سال تمام و زن ۵۵ سال تمام) چنانچه ۲۰ سال سابقه‌اش تکمیل نشده باشد (مثلا ۱۸ سال سابقه دارد) می‌تواند با پرداخت حق‌بیمه کسری، ۲۰ سال سابقه خود را پرداخت کرده و با ۲۰ سال سابقه با رعایت ماده ۱۱۱ قانون بازنشسته شود؟

خیر. در حال حاضر این امکان بر اساس قانون «تعیین تکلیف تامین اجتماعی اشخاصی که ده سال و کمتر حق‌بیمه پرداخت کرده‌اند» مصوب ۱۳۹۲/۷/۱۷ مجلس شورای اسلامی، صرفا برای افرادی که به سن بازنشستگی رسیده‌اند (حداقل ۶۰ سال تمام سن برای مردان و ۵۵ سال برای خانم‌ها) و کمتر از ۱۰ سال سابقه دارند با پرداخت حق‌بیمه کسری ۱۰ سال سابقه، فراهم شده که در این صورت بر اساس سنوات سابقه (۱۰ سال) بازنشسته شده و حقوق بازنشستگی آنان بدون رعایت ماده ۱۱۱ قانون تامین اجتماعی (به حداقل دستمزد سال رسیدن میزان مستمری هر سال) برقرار می‌شود.

■ اگر شخصی در دو محل کار یکی شهرستان و دیگری در تهران حق‌بیمه پرداخت کند سنوات و بیمه بازنشستگی او چگونه محاسبه می‌شود؟

اولا، اگر هر دو بیمه، اجباری باشد باید اشتغال در هر دو تایید شود که با توجه به اینکه یکی در تهران و دیگری در شهرستان است تایید آن خیلی ساده نیست، مگر اینکه مثلا در ماه، ۱۵ روز در کارگاه اول و ۱۵ روز دیگر در کارگاه دوم حضور داشته باشد. البته در صورت تایید اشتغال، کارکرد دو کارگاه با هم جمع می‌شود. اگر کارکرد دو کارگاه ۳۰ روز کامل باشد سابقه همان ۳۰ روز حساب شده و دستمزدها تا حداکثر سقف دستمزد با هم جمع می‌شوند. البته ظاهرا فرمول محاسبه جمع دستمزد دو کارگاه جمع مستقیم نیست و محاسبات مخصوص خودش را دارد.

شرح جدول شماره ۱۷۱
طراح: حمیدرضا عبدالوند

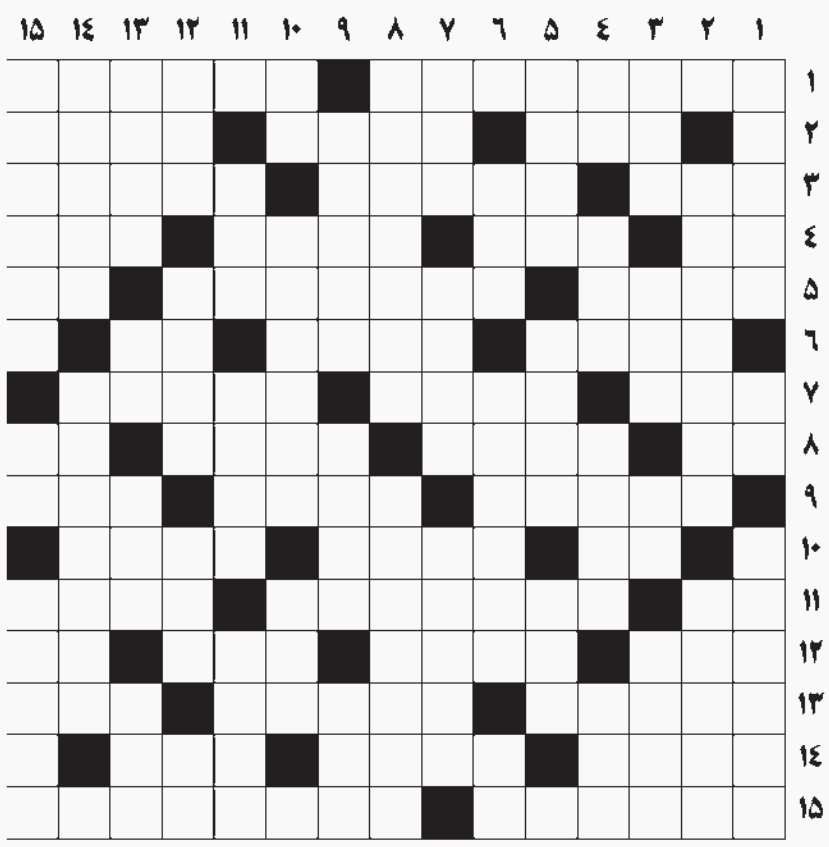

افقی

۱- روز ۹ مهر را به احترام این عزیزان نام‌گذاری کرده‌اند- میزبان نخستین المپیاد ورزشی بانوان کارگر بازنشسته و مستمری‌بگیر سازمان تامین اجتماعی
۲- از انواع هواپیماهای مسافربری در ایران- ویژگی جانوری که موقع راه رفتن تمام کف پای خود را روی زمین قرار می‌دهد مانند خرس- ناسازگار
۳- ناحیه‌ای در آلمان- نمد زین- باشتاب
۴- حرف توفیر- ارزش و قیمت- ما بین- حرف عطف
۵- متقارب- کوتاه و مختصر- میوه و ثمر
۶ - هشتم- کشتی کوچک، زورق- «کورتوسی» دانشمند فرانسوی، این عنصر را در سال ۱۸۱۱ کشف کرد
۷- برنا- روا داشته- بیماری که بر بالین افتاده
۸- قرص- پارچه نبریده- پشت سر- چهره شطرنجی!
۹- جنبش رفت و برگشتی پی‌درپی- تجزیه شده و جداگانه- عدد دریاچه!
۱۰- امر به زیستن- دعاگو- در زمان گذشته
۱۱- استان زیارتی- دارای نیاز- کارگری که کارهای غیرتخصصی همراه با رفت‌وآمد را انجام می‌دهد
۱۲- حرف دوم الفبای یونانی- برودت- از اصول دین- کلمه تعجب
۱۳- میان‌تهی- بیماری اختلال عمل کبد- رودی در فرانسه
۱۴- ویژگی گربه- دارای زره- آتشفشانی که در ایتالیا در سال ۷۹ میلادی شهر پمپی را زیر خاکستر برد
۱۵- بنگرید به هفت اعضا- یکی از بهترین کشورها برای کارکردن کارگران خارجی

عمودی

۱- از کشورهای آسیایی که بیشترین گردشگران سلامت را برای سفر به ایران دارند - خسیس و بخیل- مبلغی که کارفرمایان موظف‌اند بابت بیمه کارکنان خود به سازمان تامین اجتماعی پرداخت کنند
۲- وامی که در تاریخ معین باید واریز شود- خلافکار
۳- واحد پول ایتالیا- جانوری شبیه حلزون- قیافه و مدل- آشیانه
۴- ضمیر جمع- لبخندزدن- آواز- فراخی
۵- مسئله دقیق- سمبل و علامت- دست چپ
۶- فرمانی بر توقف در سینما- دم دراز، از پرندگان- مخفف از او
۷- جزیره‌ای در غرب ایرلند- بیماری پارکینسون- شهر و بندری در ترکیه
۸- یکی از پنج هلدینگ شستا- درصدر فهرست مشاغل شاد دنیا هستند
۹- از پوشاک بانوان- کندن علف‌های هرز از کشتزار- نام مجنون
۱۰- گروه خونی اکثر ایرانیان- بر پشت درازکشیدن- نیایش
۱۱- شمشیر- خشنودی از نیکی یا مهربانی کسی- بهشت کسب‌وکارهای کوچک در آمریکا
۱۲- هر چیز بد و زشت- برنده ایرلندی نوبل ادبیات ۱۹۲۳- باارزش‌ترین برند آمریکایی با ارزش ۱۸۵ میلیارد دلار- زایمان
۱۳- سکوی شیرجه- مانعی برای ورود به حریم- بیماری با نام دیگر کلرا- از خوردنی‌ها!
۱۴- رنجاندن- حرفه‌ای قدیمی
۱۵- رمز کارآفرینی- انبار کشتی- بندری سیاحتی در بلغارستان

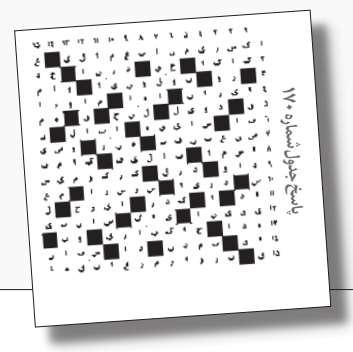

ادامه از صفحه ۷

● ابراهیم رستمیان مقدم ●

دو راهی تاریخی...

همچنین فراموش نکنیم عواقب تغییرات پیاپی در مدیریت عالی سازمان تامین اجتماعی را به‌عنوان بزرگ‌ترین و محوری‌ترین بخش نظام بیمه‌های اجتماعی ایران (با انتصاب هفت مدیرعامل در هشت سال!) و نیز به یاد بیاوریم اعمال تغییرات خلاف روح «قانون ساختار نظام جامع» را در موادی از اساسنامه این سازمان و برهم‌زدن تعادل میان اختیارات و مسئولیت‌ها در میان ارکان اداره آن و نهایتا به‌خاطر بیاوریم تشدید تحریم‌های بین‌المللی علیه کشورمان در نیمه دوم کار دولت دهم، چه ابعاد بی‌سابقه‌ای به نارضایتی عمومی و فشار بر طبقات متوسط به پایین جامعه داده بود. با این اوصاف هنگامی که دکتر روحانی با رای بالای مردم به‌عنوان رئیس دولت یازدهم در اواسط سال ۱۳۹۲، زمام امور اجرایی کشور را به دست گرفت، امیدهای تازه‌ای زنده شد که یکی از آن‌ها بازگشت به نگاه راهبردی و بلندمدت در ساماندهی و مهندسی سیاست‌های اجتماعی کشور بود. حرکتی که به موازات احیای اقتصاد فرومانده و تلاش برای خروج از تنگناهای مخرب ناشی از آن می‌توانست مکمل تلاش‌های دولت برای جبران لطمات سنگینی باشد که به زندگی مردم به‌ویژه طبقات آسیب‌پذیر وارد شده بود. از اینجا بود که نگاه‌ها بار دیگر به ظرفیت‌های قانون‌محوری، اما مهجور «ساختار نظام جامع رفاه و تامین اجتماعی» دوخته شد. قانونی که به گمان طراحان و تصویب‌کنندگان آن باید بر پراکندگی‌ها و موازی‌کاری‌ها در بخش‌های بیمه‌ای، حمایتی و امدادی فائق بیاید و از هدررفت منابع در این بخش‌ها جلوگیری کند و ظرفیت‌های بالقوه و بالفعل کشور را با نگاه کلان و ملی در حوزه رفاه عمومی به شکلی منسجم و هدفمند گرد بیاورد و آن‌ها را متناسب با نیازهای واقعی مردم مدیریت کند. قانونی که طراحان و تصویب‌کنندگان آن می‌خواستند زمینه‌ساز اجرای اصل ۲۹ قانون اساسی باشد. با این همه باید دید آیا دولت یازدهم آن‌قدر که در میدان مقابله با موانع رشد اقتصادی و جلب سرمایه‌گذاری‌ها، احیای اشتغال و کنترل تورم صرف‌نظر از مسائل رخ داده در ماه‌های اخیر، وقت گذاشت و همت گماشت، آیا توجهی بایسته به ساختارسازی در حوزه سیاست‌های اجتماعی داشته است؟ به‌ویژه آنکه سال‌ها بود کم‌رنگ‌شدن ادبیات علمی رفاه و تامین اجتماعی و دوری از قوانین اصلی در این عرصه‌ها، برای مدیریت و ساماندهی خرابی‌های گذشته، همواره توسط دلسوزان این عرصه اعم از کارشناسان، پژوهشگران و صاحب‌نظران و حتی بسیاری از مدیران مجرب، یادآوری و توصیه می‌شد. با این تذکار محوری تا دیر نشده باید «قانون مادر» با همتی دوباره از میان گردوغباری که در دوران هشت‌ساله دولت‌های نهم و دهم روی آن نشسته بود خارج شود و به‌عنوان نقشه راهی جامع به صحنه سیاست‌گذاری اجتماعی کشور بازگردد. در اینجا لازم است با نگاهی منصفانه به یاد بیاوریم که وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی در دولت دوازدهم و در تابستان سال ۹۶، گامی مشخص برای فعال‌سازی دبیرخانه شورای عالی رفاه و تامین اجتماعی به پیش برداشت، اما متاسفانه دیری نپایید که این کانون شور و تلاش هم به دلایل ناگفته از جوشش افتاد و خبری هم از تشکیل حتی یک نشست شورای عالی رفاه انتشار نیافت. با مرور این فرازونشیب‌هاست که ناظران اوضاع، حق دارند در کنار طرح دوباره لایحه دولت برای تفکیک وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، از خود بپرسند آیا واقعا «کشتیبان را سیاستی دیگر آمده» است!؟ آنچه مسلم است امروزه مقابله با خطراتی چون تحریم‌های همه‌جانبه و بحران‌های اقتصادی ناشی از آن، نیاز به برقراری رابطه معنادار میان سیاست‌های اقتصادی و سیاست‌های اجتماعی از طریق تحکیم و تقویت نظام رفاه و تامین اجتماعی احساس می‌شود.

روزنامه‌نگار حوزه رفاه و تامین اجتماعی
* این یادداشت بازنشر مطلبی است که در شماره ۴۱۹۷ روزنامه «اعتماد» چاپ شده است